

Kosten en baten voor de Nederlandse overheid van Oost-Europese arbeidsmigranten

Presentatie voor Jubileumcongres SEO 60 jaar

Amsterdam, 5 november 2009

Arjan Heyma

www.seo.nl - secretariaat@seo.nl - +31 20 525 1630

seo economic research

PVV stelt *de vraag*, maar niet als eerste...

de Volkskrant

PVV stelt 79 vragen over kosten allochtoon

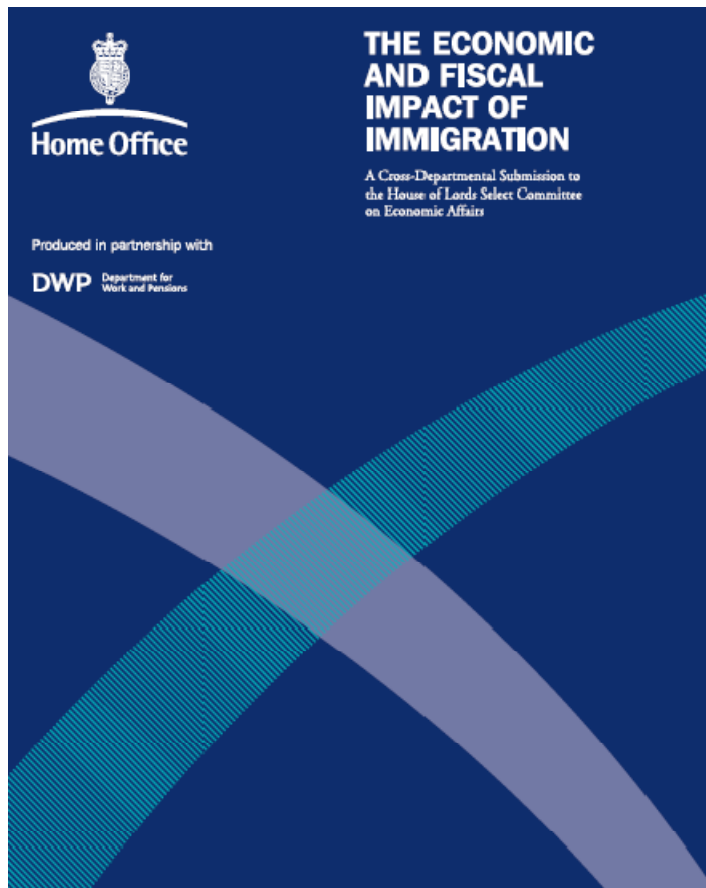
VIER VRAGEN OVER, Door Yvonne Doorduyn

Gepubliceerd op 22 juli 2009 22:05, bijgewerkt op 14 augustus 2009 15:59

den haag -

Leveren migranten Nederland netto iets op of niet? De partij van Wilders vraagt een gedetailleerde berekening.

2007: Hogerhuis commissie rapport UK

THE ECONOMIC AND FISCAL IMPACT OF IMMIGRATION

A Cross-Departmental Submission to the
House of Lords Select Committee on Economic Affairs

Presented to Parliament
by the Secretary of State for the Home Department
by Command of Her Majesty

October 2007

D66 wil eind 2007 een soortgelijk onderzoek

- **1 mei 2004: Toetreding MOE landen tot EU**
- **1 mei 2006: Versoepeling overgangsregeling MOE landen**
- **1 januari 2007: Toetreding Bulgarije en Roemenië tot EU**
- **1 mei 2007: Einde overgangsregeling MOE landen**
- **December 2008: Besluit werknemers Bulgarije en Roemenië**

Dit verhaal gaat vooral over Polen

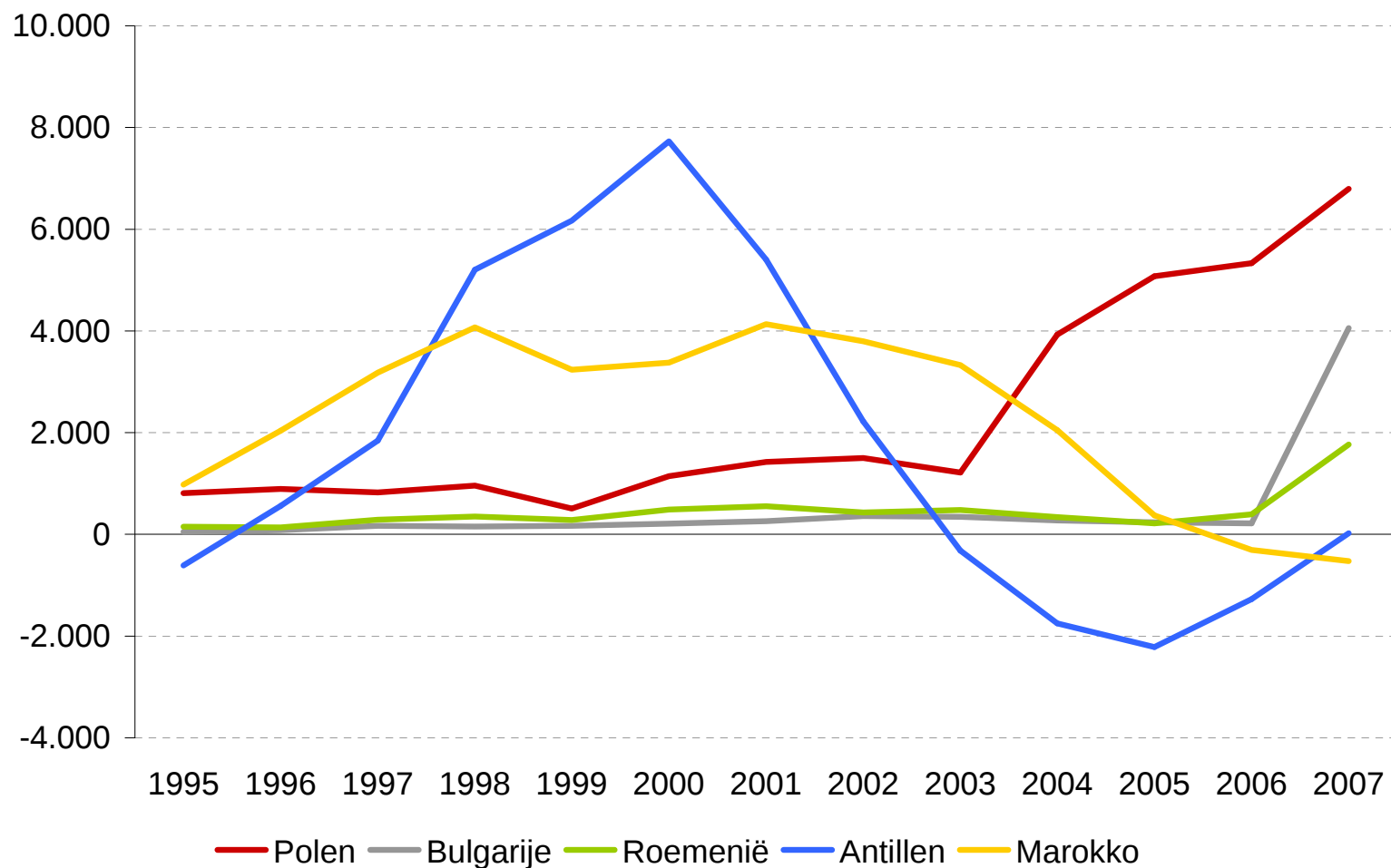
- Onderzoek in opdracht van SZW gericht op arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europese landen:

▪ Polen	86,3 %
▪ Hongarije	3,5 %
▪ Roemenië	3,0 %
▪ Slowakije	2,4 %
▪ Tsjechië	1,7 %
▪ Bulgarije	1,3 %
▪ Litouwen	1,0 %
▪ Estland, Letland, Slovenië	0,7 %

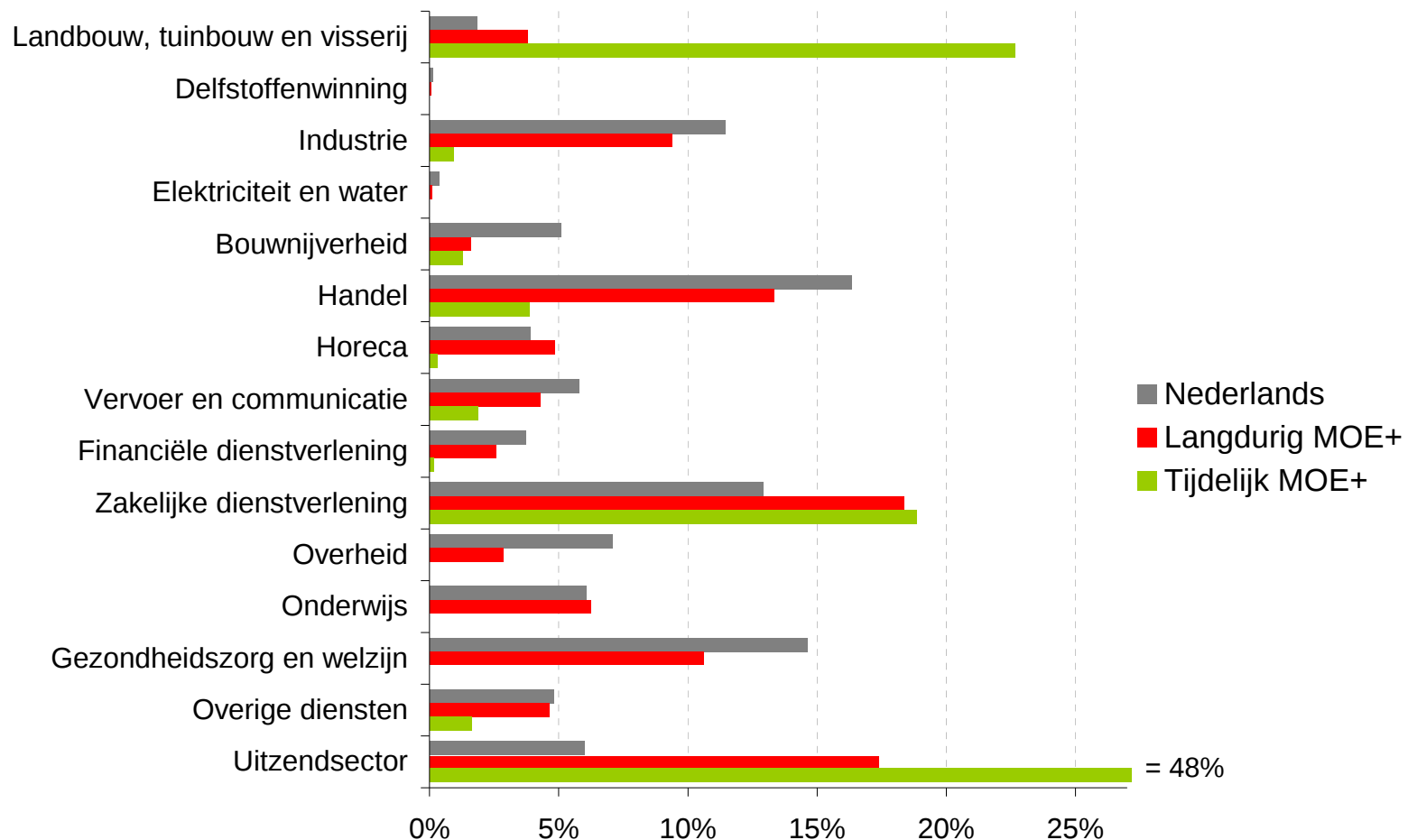
Wat hebben we onderzocht?

- **Hoeveel arbeidsmigranten komen er uit Midden- en Oost-Europa?**
- **Wie zijn het eigenlijk?**
- **Wat brengen ze teweeg op de Nederlandse arbeidsmarkt?
(Pikken ze banen in? Verlagen ze de lonen?)**
- **Wat is hun netto bijdrage aan de collectieve sector?**

Migranten komen... en gaan

Migrant vooral uitzendkracht en in landbouw

Aan de onderkant van de arbeidsmarkt

- **Hoe tijdelijker, hoe meer flexwerk**
- **Vooral korte banen (3 maanden voor tijdelijke migranten)**
- **Inkomen op of net boven het minimumloon**
- **Relatief vaak in het MKB, weinig in grote bedrijven**
- **Langdurige arbeidsmigranten vooral vrouw (64%), tijdelijke arbeidsmigranten vooral man (62%)**

Wat brengen ze teweeeg op de arbeidsmarkt?

- **Arbeidsmarkt opgedeeld in 50.400 stukjes naar:**
 - **Bedrijfssector (13 hoofdsectoren + uitzendkrachten)**
 - **Regio (40 COROP gebieden)**
 - **Maand en jaar (84 maanden gedurende 1999-2005)**
- **Aantal banen en het inkomen van Nederlandse werknemers verklaard aan de hand van o.a.:**
 - **Aandeel vrouwen, gemiddelde leeftijd**
 - **Gemiddeld dagloon, (groei) toegevoegde waarde**
 - **Vacaturegraad, omvang beroepsbevolking**
 - **Aantal en groei langdurige / tijdelijke arbeidsmigranten**

Ze pikken niet onze banen in

- Effecten van arbeidsmigratie op het aantal banen van Nederlanders nihil
- Alleen bij groei van het aantal tijdelijke arbeidsmigranten: een verdubbeling leidt tot verdringing van 1 op de 1400 banen van Nederlandse werknemers
- Dit geldt alleen in groeisectoren
- Dus: arbeidsmigranten lossen vooral knelpunten op

Ze hebben nauwelijks invloed op lonen

- Een verdubbeling van het aantal langdurige arbeidsmigranten leidt tot een 0,2% lager loon voor Nederlandse werknemers
- Bij tijdelijke arbeidsmigranten is het effect kleiner
- Effect is iets sterker in laagste loonklasse en afwezig in hoogste loonklasse
- Daarmee worden inkomensverschillen wel iets groter

Ze leveren een positieve netto bijdrage aan de collectieve sector

- **Bijdrage aan belastingen en premies compenseert beroep op collectieve voorzieningen**
- **Inkomsten collectieve sector gaan vooraf aan uitgaven: netto contante waarde is positief**
- **Afhankelijk van verblijfsduur arbeidsmigrant en arbeidspositie partner**

Inkomsten voor collectieve sector

Soort arbeidsmigratie:	Langdurig	Tijdelijk
Directe belastingen en sociale premies op:		
Arbeidsinkomen	Ja	Ja
Kapitaalinkomen	Nihil	Nihil
Pensioeninkomen	Ja	Nee
Vennootschapsbelasting	Ja	Ja
Indirecte belastingen: BTW	Ja	Ja

Uitgaven door collectieve sector

Soort arbeidsmigratie:	Langdurig	Tijdelijk
Netto overdrachten:		
Uitkeringen (WW, ABW, AO)	Ja	Nee
Ouderdomspensioen (AOW)	Ja	Nee
Individuele huurtoeslag	Ja	Nee
Hypotheekrenteaftrek	Ja	Nihil
Tegemoetkoming kosten kinderopvang	Nee	Nee
Scholing		
Voor de migrant zelf	Nihil	Nihil
Voor zijn of haar kinderen	Nee	Nee
Gezondheidszorg	Ja	Ja
Algemene uitgaven	Ja	Ja

Inkomsten collectieve sector vooral uit belasting op arbeid en sociale premies

	0-25	25-65	65-100	Totaal	Tijdelijk
Directe belastingen en sociale premies op:					
Arbeidsinkomen	7,7	150,3	0,0	158,0	1,9
Pensioeninkomen	0,0	0,0	21,0	21,0	0,0
Vennootschapsbelasting	2,1	41,3	0,0	43,4	0,6
Indirecte belastingen	1,4	27,0	9,9	38,3	0,3
Totaal aan inkomsten	11,1	218,7	30,9	260,8	2,8

Uitgaven vooral AOW en gezondheidszorg

	0-25	25-65	65-100	Totaal	Tijdelijk
Werkloosheidsuitkering	0,4	6,9	0,0	7,2	0,0
Bijstandsuitkering	0,8	14,7	0,0	15,5	0,0
Arbeidsongeschiktheid	1,0	19,7	0,0	20,7	0,0
AOW	0,0	0,0	81,4	81,4	0,0
Individuele huurtoeslag	0,2	3,9	1,7	5,8	0,0
Hypotheekrenteaftrek	0,1	1,4	0,6	2,1	0,0
Gezondheidszorg	1,1	23,3	82,9	107,4	0,0
Algemene uitgaven	2,9	56,6	0,0	59,5	0,8
Totaal aan uitgaven	6,4	126,5	166,7	299,5	0,9

Maar: de baat gaat voor de kost uit

	0-25	25-65	65-100	Totaal	Tijdelijk
Totaal aan inkomsten	11,1	218,7	30,9	260,8	2,8
Totaal aan uitgaven	6,4	126,5	166,7	299,5	0,9
Netto bijdrage	4,8	92,2	-135,8	-38,8	1,9
Netto contante waarde					
Per migrant				20,4	1,9
Alle migranten 2008				1038,0	203,1
<i>Aantal arbeidsmigranten</i>				<i>51.000</i>	<i>107.000</i>

Netto bijdrage varieert sterk, wel positief

Soort arbeidsmigratie:	Langdurig	Tijdelijk	Totaal
Basisveronderstellingen	1.038	203	1.241
Varianten:			
Hoger gemiddeld inkomen langdurig	3.691	203	3.894
Discontovoet 5,5% i.p.v. 2,5%	1.559	197	1.756
Langere verblijfsduur langdurig	917	203	1.121
Inclusief verdringing	1.038	1	1.039
Polen als niet-westerse allochtonen	248	204	452
Inclusief partners zonder werk	45	202	247

Conclusies

- **Arbeidsmigratie uit Oost-Europa heeft een bescheiden impact op de Nederlandse arbeidsmarkt**
 - **Nauwelijks verdringing**
 - **Nauwelijks looneffecten**
 - **Vooraf een oplossing voor knelpunten**
- **Netto bijdrage aan collectieve sector bescheiden positief**
 - **Bijdrage in belastingen en premies compenseert beroep op collectieve voorzieningen**
 - **Afhankelijk van verblijfsduur en arbeidspositie partner**